

ด่วนที่สุด

ที่ พย ๐๐๑๙.๑/ว ๗๕๕๓

ศาลากลางจังหวัดพะเยา

ถนนพหลโยธิน พย ๕๖๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ด้วยการจัดการความรู้

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพะเยา ด่วนที่สุด ที่ พย ๐๐๑๙.๑/ว๑๑๘๙๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้แจ้งอนุมัติโครงการและแนวทางพร้อมคู่มือการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” พร้อมแจ้งชักชวนแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามโครงการให้จังหวัด ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานแล้ว นั้น

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ด้วยการจัดการความรู้ เพื่อให้มีระบบการเชื่อมโยงพื้นที่เพื่อถอดองค์ความรู้ เป็นศูนย์กลาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จังหวัดจึงขอให้อำเภอ มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ด้วยการจัดการความรู้ ดังนี้

๑. คัดเลือกพื้นที่ต้นแบบในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ อำเภอละอย่างน้อย ๒ แห่ง และจังหวัดจะคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบระดับจังหวัด จำนวน ๒ แห่ง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้รวมทั้งส่งเสริมให้มีการถอดองค์ความรู้ในพื้นที่ที่คัดเลือก จำนวนอย่างน้อยพื้นที่ละ ๑ องค์ความรู้ ทั้งนี้ ขอให้อำเภอ ดำเนินการบันทึกในระบบรายงานผ่านทางลิงค์ QR Code ที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๒. สืบหาข้อมูลปราชญ์ชุมชน/ครูพาทำ ในพื้นที่เป้าหมาย อำเภอ จัดทำทะเบียนปราชญ์ชุมชน/ครูพาทำ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” กิจกรรมที่ ๔ กระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชนผ่านกิจกรรมการพัฒนาและสนับสนุนพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM) ทั้งนี้ ขอให้อำเภอดำเนินการบันทึกในระบบรายงานผ่านทางลิงค์ QR Code ที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

/๓. จัดทำแผน...

๓. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่ ๔ กระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชนฯ และคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการในระดับอำเภอ เพื่อกำหนดเป็นจุด/แปลงครัวเรือน (Kick off) กิจกรรมเอามื้อสามัคคีในระดับอำเภอ อย่างน้อยอำเภอละ ๒ แปลง ทั้งนี้ ขอให้อำเภอดำเนินการบันทึกในระบบรายงานผ่านทางลิงค์ QR Code ที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาภัสรา ธงพิทักษ์)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน

โทร. ๐ ๕๔๔๔-๙๕๔๔

โทรสาร. ๐ ๕๔๔๔-๙๕๔๔

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้

ภายในปี ๒๕๖๕

Change for Good

แนวทางการถอดบทเรียนเพื่อสร้างการเรียนรู้ ระดับชุมชน

ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

ชื่อชุมชน หมู่ที่ ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
ชื่อ-สกุลผู้นำชุมชน..... เบอร์โทรศัพท์.....

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

1 ประวัติชุมชน

ที่มาผู้ก่อตั้ง/ระยะเวลา

2 โครงสร้างพื้นฐาน

ไฟฟ้าประปาโรงเรียน/
โรงพยาบาลวัด/คมนาคม

3 โครงสร้างทางสังคม

คณะกรรมการหมู่บ้าน/กลุ่มอาชีพ/ผลิตภัณฑ์
ชุมชน/กองทุน/แหล่งเงินทุน

4 ครัวเรือนและประชากร

จำนวนครัวเรือน/
จำนวนประชากร (ชาย/หญิง)
ช่วงอายุอาชีพรายได้

5 ทุนชุมชน

กายภาพ/ธรรมชาติ/เงิน/สังคม/มนุษย์

ปัญหา

การแก้ไขปัญหา

AAR

+ ปัญหาอะไรบ้าง + ปัญหานี้สำคัญอย่างไร + ปัญหาเกิดจากอะไร + ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหานี้คือใคร	+ การแก้ไขปัญหามีอะไรบ้าง + ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือช่วยในการแก้ไขปัญหามีใครบ้าง + คนในชุมชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหามีใครบ้าง + ผลของการแก้ไขปัญหามีอย่างไร	+ ได้เรียนรู้อะไร + ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหามีอะไรบ้าง เพราะอะไร + ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหามีอะไรบ้าง เพราะอะไร + ความประทับใจในการแก้ไขปัญหามีอะไรบ้าง + วางแผนการพัฒนาชุมชน

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่
ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ด้วยการจัดการความรู้

๑. การคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบในการพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้

๑) ให้ทุกอำเภอคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบ โดยกำหนดหรือคัดเลือกจากครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” พิจารณาจากพื้นที่ต้นแบบดีเด่น ที่สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย มีความโดดเด่น สามารถเป็นตัวอย่างให้พื้นที่อื่นได้ และมีความเหมาะสมพร้อมในการพัฒนาต่อยอดให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่อำเภอ คัดเลือกพื้นที่ต้นแบบตามจำนวนให้เหมาะสมกับจำนวนแปลงทั้งหมดและกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ตำบล/อำเภอ ซึ่งอย่างน้อยควรมีพื้นที่ต้นแบบที่คัดเลือก จำนวนอย่างน้อยอำเภอละ ๑ แห่ง ส่งให้จังหวัด

๒) จังหวัดรวบรวมข้อมูลรายชื่อพื้นที่ต้นแบบ จากทุกอำเภอ จัดทำทะเบียนพื้นที่ต้นแบบในการพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ ของจังหวัด ส่งให้กรมการพัฒนาชุมชน ภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๓) จังหวัดสามารถคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบที่อยู่นอกเหนือจากพื้นที่เป้าหมายที่อำเภอคัดเลือก เพิ่มเติมเป็นเป้าหมายการพัฒนาระดับจังหวัดได้ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ ในพื้นที่จังหวัด โดยให้มีจำนวนตามความเหมาะสม

๔) จังหวัดส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการความรู้การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบดีเด่นที่คัดเลือก โดยถอดบทเรียนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ จำนวนอย่างน้อยพื้นที่ละ ๑ องค์ความรู้ โดยปรับใช้แนวทางการถอดบทเรียนระดับครัวเรือน ระดับชุมชน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ และจัดส่งองค์ความรู้ให้กรมการพัฒนาชุมชน เมื่อดำเนินการถอดบทเรียนเสร็จสิ้น หรือภายในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔

๕) บันทึกข้อมูลใน google sheet ชื่อ “ทะเบียนพื้นที่ต้นแบบ” ซึ่งเข้าสู่ระบบได้จาก QR Code ด้านล่าง ซึ่งได้จัดทำไฟล์รายงานแยกเป็นรายจังหวัด ในแต่ละจังหวัดจะมี sheet รายงาน จำนวน ๔ sheet

๒. การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายปราชญ์ชุมชน/ครูพาทำ

๑) จังหวัดสำรวจข้อมูลปราชญ์ชุมชน/ครูพาทำ ในพื้นที่อำเภอ/จังหวัด ที่เป็นครูพาทำสนับสนุนการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ของจังหวัด รวมทั้งสำรวจข้อมูลครูพาทำที่ผ่านการอบรมหลักสูตรสร้างวิทยากรจิตอาสาพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) จังหวัดจัดทำทะเบียนปราชญ์ชุมชน/ครูพาทำ และส่งให้กรมการพัฒนาชุมชน ภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๓) เชื่อมโยงเครือข่ายปราชญ์ชุมชน/ครูพาทำ ของจังหวัด เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” กิจกรรมที่ ๔ กระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน ผ่านกิจกรรมการพัฒนาและสนับสนุนพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบ การพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM)

๔) บันทึกข้อมูลใน google sheet ชื่อ “ทะเบียนปราชญ์/ครูพาทำ” ซึ่งเข้าสู่ระบบได้จาก QR Code ด้านล่าง ซึ่งได้จัดทำไฟล์รายงานแยกเป็นรายจังหวัด ในแต่ละจังหวัดจะมี sheet รายงาน จำนวน ๔ sheet

๓. การจัดทำแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมที่ ๔ กระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน ผ่านกิจกรรมการพัฒนาและสนับสนุนพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM)

๑) จังหวัดประสานอำเภอจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่ ๔ กระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน ผ่านกิจกรรมการพัฒนาและสนับสนุนพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM)

บันทึกข้อมูลแผนการจัดกิจกรรมที่ ๔ ลงใน google sheet ชื่อ “แผนกิจกรรมเอามือสามัคคี” ซึ่งเข้าสู่ระบบได้จาก QR Code ด้านล่าง ซึ่งได้จัดทำไฟล์รายงานแยกเป็นรายจังหวัด ในแต่ละจังหวัดจะมี sheet รายงาน จำนวน ๔ sheet

๓) จังหวัดรวบรวมแผนการจัดกิจกรรมที่ ๔ กระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน ผ่านกิจกรรมการพัฒนาและสนับสนุนพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM) ระดับอำเภอทุกอำเภอ ตรวจสอบความครบถ้วนของการบันทึก สรุปเป็นแผนรวมระดับจังหวัด

๔) อำเภอคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการกิจกรรมที่ ๔ อย่างน้อย ๑ แปลง เพื่อกำหนดเป็นจุด/แปลงตัวอย่าง ต้นแบบ ในการทำกิจกรรมเอามือสามัคคี ในระดับอำเภอ

และ จังหวัดคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการกิจกรรมที่ ๔ อย่างน้อย ๑ แปลง เพื่อกำหนดเป็นจุด/แปลง ตัวอย่าง ต้นแบบ ในการทำกิจกรรมเอามือสามัคคี ในระดับจังหวัด

บันทึกข้อมูลแผนการจัดกิจกรรมที่ ๔ ลงใน google sheet ชื่อ “จุด Kick off กิจกรรมที่ ๔” ซึ่งเข้าสู่ระบบได้จาก QR Code ด้านล่าง ซึ่งได้จัดทำไฟล์รายงานแยกเป็นรายจังหวัด ในแต่ละจังหวัดจะมี sheet รายงาน จำนวน ๔ sheet

๕) ประสานการรายงานแผนการจัดกิจกรรมที่ ๔ ระดับจังหวัด ผ่านศูนย์บริหารงานการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” กรมการพัฒนาชุมชน บันทึกข้อมูลลงใน google sheet ภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และทั้งนี้ คณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ระดับภาค จะใช้ข้อมูลดังกล่าวในการประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จะเป็นผู้ประสานการดำเนินงานระดับภาค

๖) การจัดส่งแผนการจัดกิจกรรมที่ ๔ ผ่านศูนย์บริหารงานการขับเคลื่อนฯ โดยมีนายนำโชค อนุสี ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ โทร ๐๖ ๑๙๑๙ ๖๙๖๙ เป็นผู้ประสานงาน

.....

QR Code สำหรับเข้าสู่ระบบรายงาน

<https://train.cdd.go.th/report>

คำแนะนำในการบันทึกข้อมูล

- จังหวัด/อำเภอ สามารถ เพิ่ม-ลด แถวสำหรับการบันทึกข้อมูลได้ แต่ขอให้ตรวจสอบความถูกต้องและไม่กระทบต่อข้อมูลของครัวเรือนอื่นในพื้นที่อื่น ก่อนการเพิ่ม-ลด ข้อมูล
- หากมีการเพิ่มแถว ควรเพิ่มแถวที่แถวก่อนบรรทัดสุดท้าย (โดยคลิกขวา ที่บรรทัดสุดท้ายแล้ว เลือกคำสั่ง แทรก ๑ แถวด้านบน) เพื่อให้บรรทัดที่เพิ่มมีสูตรหรือ dropdown list เพิ่มในบรรทัดดังกล่าวด้วย
- การกรอกวัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ สามารถใช้วิธีการ double click ลงใน cell ที่จะกรอกข้อมูล จากนั้นจะปรากฏ pop up ปฏิทิน ขึ้นมา และสามารถเลือกวันที่ได้จากปฏิทินดังกล่าว
- การกรอกข้อมูลที่มีตัวเลือก แบบ dropdown list สามารถใช้วิธีการเลือกจากเครื่องหมายสามเหลี่ยมหัวลง ที่ปรากฏที่ cell ที่จะกรอกข้อมูลได้เลย
- การกรอกหมายเลขโทรศัพท์ ให้บันทึกหมายเลขโทรศัพท์ ๑๐ หลัก โดยไม่ต้องใส่เครื่องหมายใด ระบบตั้งรูปแบบการจัดข้อความไว้แล้ว

ประเด็นการถอดองค์ความรู้

ครัวเรือนเป้าหมาย การจัดการความรู้
โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

(KM สัญจร)

ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน

ชื่อ - สกุล _____
 ที่อยู่ _____
 เบอร์โทร _____ ตำแหน่งทางสังคม _____
 ขนาดพื้นที่ _____ กิจกรรมในพื้นที่ _____

นิยามศัพท์
ที่เกี่ยวข้อง

ทักษะ คือคิดค้น แสวงหา ความเห็น วิธีปฏิบัติ

ความรู้ Know What / Know Why
รู้ว่ามี ทำการ แสวงหา

ทักษะ Know How
รู้วิธีปฏิบัติ ปฏิบัติตาม

กลไก 3 5 7 5 7 3

3 5 7 3
 3 5 7 3
 3 5 7 3

ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน

1 4 ท.

ทักษะ

ทักษะ

ทักษะ / ต่อชีวิต / ต่อการกิน มือ / แรงงาน / ความสามารถ / ความพิเศษ

ทรัพยากร

ทางออก

ทุนเงิน / ที่ดิน / ปัจจัยการผลิต / แรงงาน / ครอบครัว การลงทุนในระแวกตนเอง / ทางทางออก / หน่วยงานทางการพัฒนา

2

การพัฒนาพื้นที่

- เริ่มต้นอย่างไร ทำอย่างไร มีขั้นตอนวิธีการอย่างไร
- เจอปัญหาอะไร / แก้ไขปัญหาอย่างไร
- รูปแบบการประยุกต์ใช้ ทฤษฎี/หลักการที่ได้รับไป

3

เครือข่าย (กลไก 3 5 7)

- มีเครือข่ายใดเข้าร่วมบ้าง แล้วเข้าร่วมพัฒนาอย่างไร กิจกรรมใดบ้าง
- ดึงเครือข่ายเข้าร่วมได้อย่างไร ใช้วิธีไหน หรือมีปัจจัยใดที่ทำให้หน่วยงานเข้ามา
- แต่ละเครือข่ายที่เข้ามาช่วยมีความแตกต่าง และมีความโดดเด่นอย่างไร
- คิดว่ายังต้องมีหน่วยงานไหนเข้ามาช่วยอีก และมาช่วยเรื่องอะไร

4

เทคนิค / เคล็ดลับ

- จากขั้นตอนการพัฒนาพื้นที่ที่ได้ทำ ได้ค้นพบ เทคนิค เกิดความรู้อะไรใหม่ ๆ บ้าง
- เจอปัญหาในการพัฒนาพื้นที่ ได้แก้ไขอย่างไร ที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น
- จากปัญหาที่เกิดขึ้น และแก้ไขได้สำเร็จ คิดว่าเกิดจากอะไร

ความสำเร็จ

- แรงบันดาลใจ
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
พิจารณา 3 มิติ
- Knowledge
มีความรู้เรื่องอะไรบ้าง
(ความรู้พื้นฐานหรือเฉพาะด้านอะไรบ้าง)
- Skill
มีทักษะอะไรบ้าง (ทราบชำนาญพิเศษตน)
- Attitude
ทัศนคติอย่างไร (เจตคติ สอดคล้องอย่างไร)
วางแผนพัฒนาต่อยอดพื้นที่อย่างไร

ข้อจำกัด

- ข้อจำกัดของครัวเรือน
- ปัญหาหลัก/ปัญหาหนัก
ที่เป็นอุปสรรค
- ความต้องการในการพัฒนา/แก้ไข
- ข้อพึงระวังในการทำงาน
- ข้อเสนอแนะในการพัฒนา/แก้ไข

ปัจจัยเสริม

- มีอะไรจากภายนอกครัวเรือน
ที่เข้ามาเสริมความสำเร็จ
- การมีส่วนร่วม ความร่วมมือ
จากชุมชนเป็นอย่างไร
- เก็บข้อมูลจาก จนท. พช. อำเภอ/จังหวัด
/ผู้นำชุมชน ฯลฯ ที่อยู่นอกครัวเรือน